

SLOVENSKA BESEDA

Uredništvo: Dal-
matinova 8 - Upra-
va: Beethovnova 6
Naročnina:
Letno 40 Din, pol-
letno 20 Din, četrt-
letno 10 Din - Če-
kovni račun 17.152
Izhaja vsak petek

ŠTEVILKA 40

V LJUBLJANI, 30. SEPTEMBRA 1938

LETNIK II.

Dr. Dinko Puc:

Kaj čakamo?

Hvaležni homo vsem, ki se trudijo za mir,
če bodo definitivno odstranili nevarnost vojne

V teh trenutkih, ko se odločuje vprašanje o vojni in miru, čuti vse človeštvo v globini svoje duše, kako velika dragocenost je mir. Stotine milijonov ljudi si želi mirnega razpletka in stotine milijonov gorečih želja plava proti nebu, da bi preprečilo grozečo katastrofo.

To ni bojazen pred smrtjo. Že svetovna vojna je dokazala, da moderna kultura ni uničila živcev človeštva, da so možje še vedno junaki, ki gredo požrtvovalno v smrt za rešitev svoje domovine. Tudi sedanjí čas je pokazal mnogo hladnokrvnosti pri vseh narodih in pred vsem smo imeli priliko občudovati mirno odločnost pri bratih Čehih, ki niso oklevali niti trenutke, ko jih je domovina klicala v obrambo mej.

Toda noben človek ni sam na svetu. Če se ne boji za sebe, se boji za svoje drage. Kaj bo z njimi, če pade njihov rednik? Koliko rod- bin bo propadlo, koliko otrok se bo pokvarilo, koliko deklet izgubilo? Kdo more pregledati vso mizerijo, ki jo mora prinesiti vojna človeštvu? V kratkem času bi bila razbita velika mesta, ti živčni centri modernih držav. Nastale bi motnje v prometu, prehrana bi ne funkcionirala, začela bi se lakota. Vsak bi bil navezan samo nase. Iz ljudi bi nastale lačne zveri in začel bi boj vseh proti vsem. V taki borbi bi propadla civilizacija in stoletnega dela bi bilo treba, da bi se popravila splošna demoralizacija človeštva. Reparacija duš bi bila težja, kot re- paracija materijala.

Zato smo hvaležni vsem, ki se trudijo za mir. Hvaležni Čehom, ki so pripravljene toliko žrtvovati, hvaležni zapadnim silam, in ker ne maramo biti krivični, hvaležni tudi onim našim diplomatom, ki se trudijo, da odstranijo od nas nevarnost vojne. Hvaležni ho- mo prav vsem, če bo nevarnost vojne definitivno minila.

Toda nekaj se moramo iz teh dogodkov le naučiti. Res je, da, kdor hoče prepri, bo našel povod povsodi, kakor ga je našel volk, ki mu je jagnje kalilo vodo, čeprav je pilo spodaj iz potoka. Toda toliko bolj mora paziti šibkejši, da ne da nobenega po- voda, ki bi oslabil njegovo moralno stališče. Kljub vsem na- šim globokim simpatijam napram Čehoslovski smo mišljenja, da bi se bilo dalo rešiti slovaško vprašanje že zdavnaj in da bi se bil lahko uredil tudi spor s Poljaki.

A tudi za nas velja isto.

Problem elektrifikacije

Izdelati je treba enoten elektrifikacijski
načrt za vso državo pod inicijativo države

V zadnjih letih se posveča elektrifikaciji posameznih po- krajzin v naši državi precej večja pozornost, kakor pa svoj čas. Vzrokov je več, glavni pa ne- dvomno leži v silnem razmahu in razvoju industrije vseh vrst, ki pač potrebuje ogromne mno- žine električne pogonske ener- gije. V zvezi z jugoslovanskim elektrifikacijskim problemom je bilo napisanih v domačem in tu- jem strokovnem časopisju že ve- liko člankov. Tudi zadnje «Bo- rovo» se bavi s tem problemom in pravi v svojem članku na- slednje:

Že dalje časa se govori pri nas o izdelavi splošnega načrta za elektrifikacijo naše države. Do- slej so na vseh straneh nastajale elektrarne, ustanovljane in gra- jene po večini le od poedincev in le napram krajevnim potre- bam, brez vsake medsebojne organske zveze, ki naj bi usme- rila elektrifikacijo naše države v en enotni tir.

Pri izdelavi takega splošnega, enotnega načrta je treba imeti pred očmi naslednja dejstva:

Pri nas je večina električnih central na pogon s premogom in z nafto, dočim se le skromen, majhen del električne energije pridobiva po najcenejši, naravni poti, t. j. z vodno silo. Izven vsa- kega dvoma je, da je pogon s

premogom, čeprav ga imamo v Jugoslaviji v neizmernih množi- nah, še vedno mnogo dražji od vodne pogonske sile, da niti ne govorimo o pogonu z nafto in bencinom, ki predstavljata v da- našnjih razmerah, predvsem pri nas, pravcati luksuz. In vendar je tako. To dejstvo se da raz- lagati in opravičevati edino s tem, da so naprave za pridobi- vanje električne energije iz vod- nih sil zaenkrat še mnogo dražje, kakor pa naprave, ki obratujejo s premogom, nafto ali bencinom. Gradeč elektrarne v neki vrto- glavi naglici in brez vsakega do- ločenega načrta, nismo imeli niti časa za to, da bi s kalkulacijo in trgovsko računico ugotovili, kaj je za nas in naše možnosti sigur- nejše in rentabilnejše, zlasti v primeru vojne, ki bi utegnila biti dolgotrajna in v kateri bi bila vsaka kaplja bencina ali nafte dragocena. Ker mi teh mi- neralnih olj v svoji domovini ni- mamo, bodo predstavljale vse električne centrale, zgrajene na pogon z nafto in bencinom, v ta- kem primeru dejansko le še kup starega železa.

Predvsem bi se pri nas morali lotiti načrtnega organiziranja in izkoriščanja naših mnogoštevil- nih vodnih sil, kar pa more sto- riti le država. Naša domovina je polna rek, polna vodnih padcev,

in ta silna energija predstavlja za našo bodočnost v resnici ne- izmerno, še neizkoriščeno in de- jansko neizčrpno bogastvo. Sko- ro ga ni v Jugoslaviji kraja, kjer se ne bi dala zgraditi elek- trična centrala velike kapacitete, precej pa je tudi takih krajev, kjer bi električne vodne centra- le mogle dajati potrebno ener- gijo stotine kilometrov daleč okrog sebe.

Strokovnjaki so izračunali ko- ličino vodne energije v naši dr- žavi in so ugotovili z minimal- nimi številkami naslednje rezul- tate izkoriščenih in neizkorišče- nih konjskih sil po posameznih banovinah:

	Izkoriščenih konjskih sil	Neizkoriščenih konjskih sil
dravska . . .	54.246	245.754
drinska . . .	2.855	376.105
donavska . .	400	179.600
moravska . .	1.882	796.888
primorska . .	62.610	182.947
savska . . .	9.132	740.868
vardarska . .	3.742	318.208
vrbska . . .	9.918	280.082
zetska . . .	2.649	278.524
Skupaj	147.414	3.398.976

Kakor je iz gornjega razvidno, je priroda dala Jugoslaviji toliko vodnih sil, da bi mogla biti tudi zadnja, najbolj hribovska in Bogu za hrbtom ležeča vasica elektrificirana, pa bi še vedno ostale neizkoriščene silne mno- žine električne energije kot ve- lika rezerva za bodočnost. To je razumeti predvsem tako, da bi z izkoriščanjem naravnih vodnih sil varčevali pri nabavljanju bencina in nafte, ki ju dobivamo zgolj iz tujine za kritje potrebe današnjih neštetihih majhnih elek- tričnih central in drugih indu- strijskih naprav. Razen tega bi pa varčevali tudi s premogom, ki bi ostal železna rezerva za bodoče generacije in za katerega moramo izdati danes, čeprav ga dobivamo iz lastne zemlje, v ka- teri je nakopičen v skoro neiz- mernih množinah, vsako leto ogromne vsote.

Nevarnost vojne zaenkrat odložena

Ko se je zdelo spričo Hitler- jevega ultimata Čehoslovski z rokom 1. oktobra, da je vojni konflikt že neizbežen, je pose- gel v dogodke predsednik Zdru- ženih držav severnoameriških Roosevelt z dvema poslanicima Hitlerju, v katerih je odločno zahteval mirno rešitev spora. Poslanici sta bili dostavljeni tu- di ostalim evropskim velesilam. Hitler je pristal na posebno konferenco, ki se je včeraj po- poldne pričela v Monakovem in na kateri so navzočni predse- dnik angleške vlade Chamber- lain, predsednik francoske vla- de Daladier, predsednik itali- janske vlade Mussolini in Hi- tler. Domneva se, da bo ta kon- ferenca zahtevala v svojih skle- pih od čehoslovaške vlade no- ve težke žrtve, ki jih pa Čeko- slovaška zaenkrat že v naprej odklanja, če ne bo navzočen na konferenci tudi predstavnik Če- škoslovaške, čemur pa zopet od- ločno nasprotuje Hitler. Ves svet postavlja sedaj vse upanje za ohranitev miru na monako- vsko konferenco.

Dr. Alojzij Rant:

Proračun mestne občine ljublanske za leto 1938/39

II.

Dotakniti se moram še enega najbolj perečih vprašanj, to je vprašanja pragmatičnega in pogodbenega osebja, in sicer z dveh vidikov.

Znano je, da mestna občina trpi na uradniškem vprašanju še izza časa klero-komunistične koalicije na magistratu, ki se je z uradništvom tako prenatrpala, da čuti vsaka mestna uprava, torej tudi sedanja, nevzdržnost tega stanja vse dotlej, dokler se ne izvede dobro premišljena sistemizacija.

Prejšnja občinska uprava je pripravila v osnutku načrt sistemi- zacije službenih mest, ki je izdelan na podstavi 75-letnih statističnih izsledkov in ki bi gotovo v polnem obsegu odgovarjal potrebam službe, pa tudi interesom mestnih uslužbencev.

Sistemizacija je bila obljubljena tudi od sedanje občinske upra- ve, toda kljub obljubi se vprašanje ne gane z mesta; na magistratu se uprav divje avanzira in razmerje med višjim, srednjim in nižjim uradništvom je postavljeno na glavo. Občinska uprava si bo pri- dobila veliko zaslugo, če te nezdružbe in nevzdržne razmere odpravi z izvedbo sistemizacije službenih mest.

Druga plat uradniškega vprašanja je število pragmatičnih in pogodbenih uslužbencev.

Prejšnja občinska uprava je zapustila sedanji občinski upravi 301 pragmatičnega in 129 pogodbenih uslužbencev. Zadnje leto svo- jega poslovanja je ustavila vsak sprejem v mestno službo, ker je smatrala, da ima uradništva več, kot dovolj. Človek bi mislil, da bo nova občinska uprava tudi izhajala s tem osebjem. Toda oni, ki tako misli, se je kruto zmotil, kajti današnja občinska uprava ima nič manj kot 395 pragmatičnih in 198 pogodbenih uslužbencev, to se pravi, da je na novo sprejela 94 pragmatičnih in 69 pogodbenih uslužbencev, skupaj torej novih 163. To je tako gorostasno pove- čanje osebja, da javnost z vso pravico zahteva pojasnila. Število pragmatičnih uslužbencev se je povečalo za 31 %, število pogod- benih uslužbencev pa za celih 53,49 %. Plače so se zvišale pri prag- matičnih uslužbencih za din 738.338.— ali 10,6 %, pri pogodbenih pa za din 1.156.504.— ali 59,54 % napram proračunskemu letu 1935/1936.

Celoten proračun napram letu 1935/36, pa se je zvišal v letu 1938/39 za okoli din 18.000.000.— ali za celih 43,47 %. To so številke, ki morajo navdajati preudarnega človeka s strahom. Zakaj tako ogromna povečanja kar čez noč? Ali še vedno saniramo in kaj sani- ramo sedaj? Bog ve, ali bomo dobili odgovor na to, naravnost usodno vprašanje? Po dosedanjih izkušnjah se bojim, da ne. In s čim dela sedanja občinska uprava reklamo o prihrankih na osebju in iz- datkih zanj pri povečanju osebnih izdatkov napram letu 1935/36. v znesku din 1.894.842.—?

Smejati bi se morali, če bi človeka ne sililo na jok! Že najmanj desetkrat sem bral slavo upravi Mestnega pogrebnege zavoda, ki je znižalo osebno režijo zavoda iz leta 1935/36. po din 263.281.— v letu 1938/39. na din 141.951.—, torej za celih din 121.330.— na- pram povišanju celotnih osebnih izdatkov za celih din 1.894.842.—!

Ponavljam, da javnost z vso pravico zahteva temeljito in na- tančno pojasnitev te zadeve.

V splošnem pregledu je znatno povišanje part. 5. (prejemki na- meščencev mestnih podjetij) za din 3.444.927.— in part. 21. (stvarne potrebščine mestnih podjetij) za din 9.844.408.—. To pa niso efek- tivna povišanja, temveč so nastala le navidezno, ker je v proračun prvič vključena cestna železnica s približno istimi vsotami.

Čudeže smo pričakovali pri socialnem skrbstvu, za katero se je delala naravnost vele mestna reklama. Toda, kaj smo do danes doživeli?

Prejšnja občinska uprava je izdala za socialno skrbstvo od proračunske vsote 8,90 %. Sedanja občinska uprava pa je izdala od proračunske vsote za socialno skrbstvo:

v letu 1936/37.	7,8 %
v letu 1937/38.	9,9 %
v letu 1938/39.	10,9 %

in to pri povečanju proračuna za 43,47 %!

«Parturiunt montes, nascitur ridiculus mus.»

Poseben kapitel tvori partija 18. (štipendije in subvencije). Prejšnja uprava je dala v letu 1935/36. za popravilo itd. cerkvá od kredita din 1.999.119.— znesek din 64.000.— ali 4,2 %. Sedanja občinska uprava pa je po proračunu za leto 1938/39. od kredita din 4.807.945.— dala le 2,5 %.

Kar se tega tiče, nas torej ne bo treba biti sram. Sicer se pa partija ne da primerjati z ono iz leta 1935/36., ker nosi pač partij- sko obeležje. Mene je zanimala le ugotovitev, da je to pot izpadel prispevek pravoslavni cerkveni občini.

Mimogrede naj končno omenim, da je za odvažanje snega (part. 12., poz. 2.) predviden kredit din 220.750.—. Če pritisne huda zima, ta kredit prav gotovo ne bo zadostoval. Navajam kredite od leta 1933. do leta 1935/36. v to svrhu, in sicer po zaključnih računih:

leta 1933.	538.422,31 din,
leta 1934.	354.274,91 din,
leta 1935.	161.363,13 din,
leta 1935/36.	245.549,59 din.

Leta 1930. ali 1931., ko smo imeli hudo zimo, smo potrebovali v to svrhu nad din 700.000.—.

S tem končam splošne opazke k proračunu. Če bi se spuščal v podrobno kritiko, bi se članek raztegnil v nedoglednost. Že iz teh

izvajanje pa je razvidno, da se sedanja občinska uprava glede proračunov od leta do leta čim globlje pogreza v zamegljenitev in nejasnosti, ki se jih ne da in ne more zagovarjati, to pa zato, ker namenoma ali pa zaradi absolutne nevednosti prezira in zanemarja skoro v celem stoletju preizkušena in utrjena načela proračunskega prava. Tembolj čudno se mi zdi to, ker menda tudi še danes sestavljajo proračun pravniki, ki so se za časa študij učili tudi finančnega prava, katerega močan del je proračunsko pravo.

Za danes še nekaj splošnih pripomb o računskem sklepu. Podrobno se bom bavil s to zadevo, ko mi bodo na razpolago računski sklepi za leto 1936/37., če jih bom pri današnji ekspeditivnosti, ki vlada na magistratu in pri današnjem tempu njih sestavljanja, doživel. To je pač v božjih rokah, kajti mestna uprava mi pri tem vprašanju ne gre prav nič na roko, dasi si domišljam, da sem dokaj pazljiv bralec in kritik za take zadeve.

Da lahko začnem, moram zopet poseči po najpriljubljenejšemu mi viru, t. j. prijatelju «Slovenec», ki mi je že nekajkrat posilil pero v roke in ki sem mu v dolgih člankih potrebno in pošteno odgovoril, ki pa na te moje odgovore v svoji krščanski ponižnosti sramežljivo molči.

Ta moj prijatelj je v št. 223. z dne 20. decembra 1936 med drugim zapisal: «... zaključki se sploh niso polagali, ako pa so se, so bili prav tako le navidezni.»

To trditev sem že zavrnil z dokazi v št. 28. «Slovenske besede» z dne 6. avgusta 1937 in tam povedal, da se to podtikanje more našati zgolj na računskih sklepih za leto 1934. in leto 1935., ker sta naredbodavci dr. Dinko Puc in računodajnik dr. Alojzij Rant za vsa prejšnja leta dobila razrešnico krajevne kontrole in je torej gornja trditev «Slovenca» za prejšnja leta zlobno podtikanje.

V osmih letih mojega uradovanja kot načelnika mestne finančne uprave so bili vsi računski sklepi brez izjeme pravočasno, t. j. najkasneje do predložitve proračuna mestnemu svetu, izgotovljeni, ne le zaradi predpisov, ampak iz lastnih interesov, kar bom na koncu članka pojasnil.

Ti sklepi so bili izgotovljeni najkasneje 4—5 mesecev po preteku računskega leta, ki se je definitivno končevalo 31. julija vsakega leta.

Računsko leto je namreč za štiri mesece daljše, nego proračunsko leto.

Da se spravim ponovno na to vprašanje, ima pa tehten vzrok. Po izjavah sedanjih gospodarjev na magistratu in pisanju njim udinjanih časopisov bi človek sodil, da tečejo vsi posli na občini sedaj kakor «po žnorce».

Že mogoče! Ampak jaz imam v tem pogledu že osebno prav slabe izkušnje, kajti moja zadeva z magistratnim direktorjem g. Jančigajem še danes po preteku 2 in $\frac{3}{4}$ leta ni rešena in si ne morem več drugače pomagati, kakor da vložim zoper tako zanemarjanje in omalovaževanje moje osebe pritožbo na nadzorstveno oblast, ki bo tam morala uspeti tako, kakor se spodobi in kakor zahteva pravica.

Pa to je bolj ali manj osebna zadeva.

Drugi vzrok je pa do skrajnosti tehten, ker zadeva javnost. Kakor sem že prej omenil, so bili računski sklepi pod prejšnjim mestnim svetom izgotovljeni najkasneje pet mesecev po zaključku računskega leta.

Vzrok za to obsežno, pospešeno delo pa ni bil toliko zakonski predpis, kakor interes občine na sestavljanju proračuna.

Novi proračun se vzporeja vedno s prejšnjim proračunom, da se vidi pri vsaki postavki, ali je v novem proračunu ostala enaka, ali pa se je zvišala oziroma znižala.

To primerjanje proračuna s proračunom pa je skrajno nesigurno, ker se uspehi proračuna v računskem sklepu dosledno pokažejo v drugih številkah, ki se gibljejo navzgor in navzdol v čisto močnih številkah, ki se s proračunom ne krijejo.

Zato mora oni organ, ki sestavlja proračun, če hoče z relativno sigurnostjo kalkulirati postavke v novem proračunu, imeti že brezpogojno na razpolago računski sklep prejšnjega leta. In kaj se je zgodilo pod sedanjo občinsko upravo?

Doslej, po skoro treh letih poslovanja sedanje občinske uprave, smo pred nekaj meseci dočakali računski sklep za leto 1935/36., torej za zadnje razdobje gospodarstva prejšnje občinske uprave, in to ne, kakor bi pričakovali in kakor bi moralo brez vsakega parda in izbegavanja biti, že decembra leta 1936., ampak šele nekako junija leta 1938., torej s poldrugetno zamudo. V praksi pomeni to, da so bili proračuni za leta 1936/37., 1937/38. in 1938/39. kalkulirani brez računskih sklepov. Tako postopanje ni več lahko miselno in površno, ampak vse obsodbe in obžalovanja vredno, vrhu tega pa predstavlja skrajno omalovaževanje javnosti, ki ima pravico, da pravočasno izve, kako se je v gotovem gospodarskem razdobju gospodarilo.

Posledice tega zanemarjanja najosnovnejših dolžnosti mestne uprave se bodo, — o tem ne dvomim niti za trenutek —, pokazale v še danes neizgotovljenih računskih sklepih in tedaj bom zopet prijel za moje, marsikomu neprijetno in nadležno pero.

Pribijem, da bi naslednji računski sklepi morali biti izgotovljeni:

za leto 1935/36. decembra 1936,
za leto 1936/37. decembra 1937

in računski sklep za leto 1937/38. decembra meseca letošnjega leta. Do danes jih pa po preteku 1 in $\frac{3}{4}$ leta še ni na spregled.

To so gorostasne razmere, ampak, ker gre za lastno kožo, jih «Slovenec» mirno preze.

Dolžnost predsednika mestne občine bi bila, da se za stvar zaima in, če se je zanjo zanimal, na tako silni in na noben način opravičljivi zamudi eksemplarično kaznuje odgovorne eksekutivne organe mestne finančne uprave.

Če ta opomin ne bo imel uspeha, bo treba ubrati drugo pot, da se bodo odgovorni organi držali svojih dolžnosti in jih izpolnjevali, ne pa jih lahkomišlno in brezobzirno zanemarjali.

— — — S tem končam! Upam, da tudi moji odkritosrčni, resnični in z dokazi podprti besedi ne bo zaprta pot v javnost, ker je bila napisana stvarno in zgolj v obrambo poštenja in osebne časti in uglednih in spoštovanih meščanov — bivših občinskih svetnikov, nič manj pa v obrambo poštenja in osebne časti moje malenkosti, ki sem bil od teh napadov prav tako in v isti meri prizadet, kakor prejšnji občinski svet.

S tem je zaključeno eno poglavje občinskih vprašanj. Ni pa še konec! Še se bom oglasil in sicer kmalu, ker moj čas koraka s hitrimi in širokimi koraki, je že pred durmi in bo skoraj tu!

M. M.-č:

Za dvig našega kmetijstva

Med vsemi stanovi je kmet pač vreden in potreben največje pozornosti in ne narobe

V teku dvajsetletnega dela na dvigu in procvitu našega celokupnega gospodarstva nismo mogli zabeležiti prevelikih uspehov, najmanj pa se je doseglo v tej dobi glede napredka našega kmetijstva. Na slehernem koraku, na raznih shodih in zborovanjih, na cesti ali v gostilni, povsod slišimo vedno eno in isto: Naša država je agrarna država, kmetijstvo je treba dvigniti, kmetu je treba pomagati, ker, če bo dobro kmetu, bo dobro nam vsem, tako delavcu in obrtniku, kakor tudi trgovcu in uradniku. Tako sklepanje je povsem pravilno. To pa je obenem tudi vse, ker od teh «sklepanj», — ki so bila pred dvajsetimi leti prav tako očitna, kakor so danes —, nismo doslej stopili niti še za korak naprej. Pisalo se je in govorilo še pred petnajstimi leti ali celo pozneje, da leži vzrok naše majhne kmetijske proizvodnje v izvajanju agrarne reforme, izdane so bile neštete uredbe z namenom, da bi se to vprašanje rešilo kar najpovoljnejše, vendar je, žal, ostalo še do danes nerešeno in se tudi ne bo še tako kmalu rešilo, če bodo ostale razmere tudi še v bodoče take, kakršne so danes. Naglašalo se je, da je naša država bogata, blagoslovljena zemlja, pri tem pa se je morda vse preveč pozabljalo, da je treba gledati pravo bogastvo vsakega naroda in vsake države predvsem v življenjskem standardu najširših ljudskih plasti.

Pred nekaj meseci je bila objavljena državna statistika o številu in obsegu posestev na vsem ozemlju naše države. Iz teh podatkov je razvidno, da obsega 67,8 % kmečkih gospodarstev le 28 % celotne poljedelske površine, dočim je ostalih 72 % poljedelske površine last drugih 32,2 % gospodarstev. Iz tega vidimo, da živi celih sedem milijonov našega kmečkega življa danes v najtežjih življenjskih pogojih in ob minimalni možnosti zasluzka. To se je sedaj tudi uradno ugotovilo in na to javno priznanje je bilo treba čakati polnih dvajset let, čeprav smo vedeli skoro vsi že davno za obstoj tega našega perečega problema.

Reševanje tega našega narodnega vprašanja ni niti najmanj lahko. Usposobiti naše kmetovalce, ki imajo kolikor toliko zemlje, za njeno racionalnejše obdelovanje in s tem tudi za dosego višjega življenjskega standarda celokupnega prebivalstva, ne bo preveč lahko in naglo delo. Potrebno bo razviti najživahnejšo akcijo na vseh področjih narodne in družabne aktivnosti, predvsem glede strokovne izobrazbe in kmetijske prosvete, če bomo hoteli premagati vse težave in doseči uspehe.

Predvsem prihajajo glede dviga in racionalnejšega obdelovanja zemlje v poštev vzhodni in južnovzhodni kraji naše domovine, zlasti Vojvodina in Srem. V Vojvodini na primer, v tej naši poljedelsko najkulturnejši pokrajini, kjer stoji med vsemi deli Jugoslavije kmetijstvo na najvišji stopnji, žetveni pridelek še daleč ni tak in tolik, kakor bi moral biti. Res se doseže tu pa tam krasen posamezen rezultat, vendar je statistično dokazano, da je celotni pridelek žita v teh krajih prav tak, kakršen je bil pred 25 leti. Zato bo treba še mnogo truda in znanja, da bomo povečali kmetijsko proizvodnjo v najbolj žitorodnih pokrajinah

naše domovine do onih mej, ki jih omogočajo naravni pogoji in tehnični napredek v tej panogi.

Nešteto vzrokov je, zakaj je bil povprečni jugoslovanski žitni pridelek doslej tako majhen. Eden glavnih vzrokov leži nedvomno v premajhni strokovni izobrazbi najširših kmečkih slojev. Poglejmo nekoliko po svetu. Na podlagi znanstvenih raziskovanj in z uporabo tako pridobljenih izkušenj v kmetijski praksi se je posrečilo nekaterim državam dvigniti njihovo kmetijsko proizvodnjo na izredno visoko stopnjo. V sleherni teh držav so morali ustvariti najprej temeljni kader strokovnih delavcev, ki so s svojim znanstvenim in praktičnim delom na poskusnih in kontrolnih kmetijskih postajah mnogo pripomogli k povečanju kmetijske proizvodnje. Pri nas se vsemu temu zaenkrat posveča vse premalo pozornosti in važnosti. Še vedno nam kar najboljše primanjkuje mladih, naprednih strokovnih moči na torišču kmetijske znanosti in napredka. Dejansko smo še vedno brez prepotrebne kadra pravih kmetijskih teoretikov in praktikov. Trenutno imamo v agrarni Jugoslaviji le dve kmetijski fakulteti, ki naj bi nam vzgojili ta kader kmetijskih strokovnjakov in narodnih vzgojiteljev. Obe ti znanstveni ustanovi pa, žal, nimata zadostnih materialnih možnosti, da bi mogli nuditi mlademu kadru bo-

dočih kmetijskih strokovnjakov vse ono, kar potrebujejo za svojo, kar najpopolnejšo izobrazbo in usposobljenost. V naši agrarni državi imamo danes vsega skupaj le osem poskusnih in kontrolnih kmetijskih postaj, od teh na primer v naši žitnici Vojvodini le eno samo, pa še ta je bila ustanovljena komaj nedavno. Škoda je še posebej izgubljati besede o neizmerni blagodati takih, res vzorno in kar najpopolneje organiziranih postaj za celotno jugoslovansko kmetijsko gospodarstvo ter za obči napredek vsega prebivalstva. Toda, če v ta namen iz javnih sredstev ničesar ne žrtvujemo, tudi ne smemo ničesar pričakovati. Brez nič ni nič!

Če le upoštevamo, da je v vseh dosedanjih državnih proračunih bilo za kmetijstvo in njegov napredek določeno le 0,9—1,04 % od celokupnih državnih proračunskih sredstev, potem je popolnoma jasno, da nismo mogli in tudi še ne moremo kreniti niti korak naprej. Spričo tako pomankljivih materialnih možnosti financiranja našega kmetijstva ne moremo pričakovati nobenega izboljšanja in dviga kmetijske proizvodnje. Jugoslovanski kmet je s svojim davčnim prispevkom eden glavnih stebrov državnega proračuna, vendar pa se mu zato ne vrača iz javnih sredstev za njegov napredek in strokovno izobrazbo skoro nič in se mu posveča med vsemi stanovi najmanjša pozornost. Takega postopanja s kmetom, ki je pravi in glavni stebel države, predvsem pa naše agrarne domovine, mora biti čimprej enkrat za vselej konec, če hočemo res navzgor, k napredku in splošni blaginji.

Domači pomenki

Glas učiteljstva

V zadnjem «Učiteljskem tovarišu» beremo v uvodniku, ki pledira za nujno zvišanje učiteljskih prejemkov, med drugim naslednje: «Ako učitelji že moramo razumeti naraščanje cen prehrani in obleki, ne moremo nikakor opravičiti dviga cen kurivu, ko smo vendar v Evropi na četrtem mestu s svojimi bogatimi gozdovi, ki zavzemajo 30,5 % površine vse Jugoslavije. Kljub temu pa so se tudi pri nas drva podražila za polnih 30 % in ponekod tudi za več. Nekaterim drugim življenjskim potrebščinam so se dvignile cene tudi do 40 %. Naša kategorična zahteva se more vsled tega glasiti samo: Znižanje cen vsem življenjskim potrebščinam na raven v letu 1936., ali zvišanje prejemkov za 30 do 40 %!»

Zavest čiste dolžnosti

Ko je poročal «Ponedeljski Slovenec» o shodu JRZ na Jesenicah, je napisal, da je govoril minister brez listnice dr. Miha Krek med drugim tudi naslednje: «V nekaterih drugih krajih države nas zasmehujejo zaradi najvišje davčne morale v Sloveniji. Ljudje, ki so bolj «široki» v razumevanju in izpolnjevanju zakonov, ne morejo doumeti naše vestnosti in točnosti pri vseh javnih dolžnostih. Slovenski človek iz zavesti čiste dolžnosti do države in državnega zakona da vse, kar more in še več, kot more.»

Žlahta med seboj

Nekdanja posestrima slovenskega vodilnega dnevnika JRZ «Slovenca», krščansosocialna «Delavska pravica», v svoji zadnji številki ostro krtači kožuh svojemu pobratimu «Slovenec» in pravi med drugim: «Slovenec» hoče popravljati naše poročilo o članku «Položaj vere v Barceloni», ki smo ga v izvlečku posneli po francoskem katoliškem glasilu «Temps présent», ki nima ničesar skupnega s kakšnim socializmom ali komunizmom, niti s protiverskimi ali versko brezbriznimi načeli in nameni levece, pač pa je, kakor tudi ves ostali francoski katoliški tisk, politično orientiran proti vladi generala Franca, ki

ni v interesu francoske republike» («Slovenec»). Po tej njegovi ugotovitvi bi ga mi vprašali: 1. Ali je vlada generala Franca v interesu slovenskega naroda, kakor bi se dalo sklepati iz orientacije katoliškega lista «Slovenca»? 2. Kako razlaga in opraviči zadržanje francoskih katoličanov, klera in katoliškega tiska, ki o ideologiji neke svete vojne misli po svoje in precej drugače, kakor «Slovenec», pa le nima ničesar skupnega s kakšnim socializmom ali komunizmom itd., kakor naštevava on sam? 3. Kaj pravi, zakaj je pri nas drugače, tako da je obdolžen vseh zablod tisti, ki si upa s svojo mislijo na dan?»

Točnost poročanja

Zadnji «Domoljub», o čigar ljubezni do čiste hčerke božje resnice si nihče ne upa dvomiti, je objavil med domačimi novicami tudi krajšo vest, da so vili v Bühlvi zvono livarni v Račah pri Mariboru za mariborsko frančiškansko cerkev 5500 kg težak zvon, ki bo obenem najtežji zvon v vsej Jugoslaviji. Takoj v sosednjem stolpcu poleg gornje notice pa je objavljena fotografija tega zvona in je pod njo natisnjeno z debelimi črkami, da tehtata ta zvon 6000 kg. Kakor je videti, si je ostal «Domoljub» sam sebi zvest v točnosti poročanja, kakor je dokazal to v zadnjih letih že nešteto krat, kadar je šel svoje pristaše na raznih javnih prireditvah.

Papež o antisemitizmu

Pariški katoliški list «Aube» piše, da je papež sprejel pred dnevi belgijske voditelje katoliškega radia, ki so mu poklonili mašno knjigo. Sv. oče je prebral odlomek, ki govori o daritvi Abelovi, Abrahamovi in Melkizedekovi, in potem govoril: «Antisemitizem se ne da združiti z vzvišeno mislijo in stvarnostjo, ki sta izraženi v tem berilu. Protizidovstvo je gibanje, ki se ga kristjani ne moremo udeleževati. Priznavamo vsakomur pravico, da se brani, da varuje svoje pravice koristi proti vsemu, kar jih ograža. Antisemitizem pa je nedopusten. Mi smo duhovno semiti.»

DOMA IN NA TUJEM

Popravki dežujejo

Od predsednika mestnega poglavarstva v Ljubljani smo prejeli pretekle dni zopet tri velikanske popravke, ki smo jih po določilih člena 26. zakona o tisku primorani objaviti. To smo z njimi tudi storili v današnji številki lista na drugem mestu.

Potrjujemo

Tedensko glasilo JRZ na bivšem Kranjskem «Domoljub» piše v svojem zadnjem uvodniku med drugim tudi takole: «En nauk pa moremo le posneti iz sedanjega evropskega nemira, v katerega je zašla Evropa: države so močne in varne le, če imajo zadovoljne državljane. Države morajo torej biti tudi notranje-politično urejene v obliki, da vsi državljani čutijo blagodejen vpliv enakopravnosti in pravičnosti, ki mora biti vrhovno vodilo vsemu notranjemu življenju v državi.»

Sovražniki miru

V pariškem katoliškem listu «Aube» se berejo vzvišene besede tudi pri Slovencih dobro znanega kardinala Verdierja, ki pravi med drugim: «Zaupajmo, kajti današnji sovražniki miru so obenem sovražniki Jezusa in Marije. Tisti, ki ograjajo mir, so isti, ki hočejo razširiti novo poganstvo...»

*

Franc Dolenc v grobu. Drug za drugim, vse sama naša stara, preizkušena in v nešteti težkih borbah proslavljena sokolska garda, legajo v še mnogo prežgodnji grob. V srce vsega gorenjskega, pa tudi ostalega našega Sokolstva se je v nedeljo zajedla nova bridkost, ko se je razvedelo, da je na svojem gradu v Predvoru nad Kranjem za vedno zatisnil svoje blage, vesele oči zavedni Sokol in narodnjak, obče znani lesni industrijecbr. Franc Dolenc s. t., in to tik pred izpolnitvijo 70. leta življenja. Rajni Dolenc je bil izredno markantna osebnost v vsem našem javnem življenju, tako v gospodarskem in političnem, kakor tudi v družabnem in društvenem. Zlasti vidno sled sta pustila njegovo delo in pa njegova vedno darežljiva desnica v Sokolu. O tem priča poleg drugih pridobitev tudi krasni, ponosni Sokolski dom v Škofji Loki. Pokojnika, ki je bil dolga leta starosta škojloškega Sokola in podstarešina Gorenjske sokolske župe, obenem pa odlični lovec, so prepeljali v Škofjo Loko, kjer so ga pokopali ob ogromni udeležbi prebivalstva in v navzočnosti nešteti zastopnikov javnega življenja na najsvetanejši način v tork popoldne na domačem pokopališču. Bodi ohranjen vrlemu Sokolu, dobrotniku in narodnjaku v naših srcih neizbrisni spomin, bridko prizadeti rodbini pa izrekamo naše iskreno sožalje!

Zadnja pot Andreja Kneza. Pretekli petek popoldne se je zbrala pred Knezovim domovanjem na Viču, v katerem je vladala ob krsti nepozabnega javnega delavca in moža-poštenjaka najgloblja žalost, ogromna množica domačega in okoliškega prebivalstva, med katerim je bilo opaziti mnoge odlične predstavnike vseh naprednih, kulturnih, narodnoobrambnih in gospodarskih društev in ustanov, pri katerih je pokojnik vse svoje življenje tako navdušeno in vneto sodeloval, bodisi kot vodilni funkcionar in agilen odbornik, bodisi kot član in tihi, neutrudni sodelavec. Posebno mnogoštevilno so se zbrali k zadnjemu slovesu Sokoli, katerim je bil rajni Andrej Knez najboljši brat in najplemenitejši ter najpožrtvovalnejši podpornik. Žalni sprevod je krenil med gostim špalirjem prebivalstva in z neštevilnimi venci na čelu na viško pokopališče, kjer so spustili krsto v domačo zemljo. Ob

odprtem grobu se je poslovilo od pokojnika več govornikov, ki so v prisrčnih izjavah orisali rajnikovo življenjsko delo in zasluge za občo dobrobit. Javnost bo ohranila Andreja Kneza in njegovo delo v trajnem spominu!

Večerni trgovsko-pisarniški izobraževalni tečaj. Ravnateljstvo drž. priznanega trgovskega učilišča «Christofov učni zavod», Ljubljana, objavlja: Kakor vsako leto, se tudi letos začetkom oktobra otvori večerni trgovski tečaj za izobražbo pisarniških moči. Ta tečaj je namenjen onim, ki iščejo primerne zaposlitve v pisarnah in onim, ki žele izpopolniti svoje strokovno znanje, to je raznim nameščenem, uradnikom itd., priporoča pa se tudi trgovcem, obrtnikom in vsem ostalim, ki v dnevnih urah nimajo prilike obiskovati trgovskih šol. Poučuje se: knjigovodstvo, korespondenca slovenska in nemška, trgovsko računstvo, trgovinstvo in pravo, pisarniška dela, stenografija, strojepisje, nemščina. Poseben tečaj za srbohrvatsko korespondenco, italijanščino z italijansko korespondenco, nemško stenografijo itd. Udeleženci lahko obiskujejo celotni trgovski tečaj ali samo posamezne predmete. Večerni trgovski tečaj tukajšnjega zavoda je po svoji organizaciji najpopolnejši in je odobren glasom pravilnika, ki ga je za ta zavod še posebej potrdilo Ministrstvo trgovine in industrije. Ob zaključku lahko slušatelji polagajo zaključni izpit in dobe završno izpričevalo. Šolnina je primerno nizka, da je obisk vsakomur omogočen. Tukajšnji zavod je največji te vrste in najmodernejše opremljen. Edinstvena strojepisnica s 40 pisalnimi stroji, računski stroji. Specijalne učilnice za knjigovodstvo in pisarniške vaje. Vsa pojasnila ustna in pismena ter brezplačne nove prospekte daje ravnateljstvo. Informacije in vpisovanje vsak dan dopoldne, popoldne in zvečer do 8. ure. Točen naslov: Trgovsko učilišče «Cristofov učni zavod», Ljubljana, Domobrnska 15. Telefon 48-43.

Spomenik Neznaneju junaku na Avali po zamisli mojstra Ivana Meštrovića je dogotovljen in bo posvečen z velikimi slovesnostmi 9. oktobra t. l.

Zagrebsko vseučilišče šteje letos na svojih 7 fakultetah 113 rednih profesorjev, skupno z docenti in izrednimi profesorji pa šteje 280 predavateljev.

Novo državno zidarsko in klesarsko šolo bodo odprli v povsem novozgrajenem poslopu v Crkveni na Hrvaškem Primorju.

Legitimacije za mlekarice je uvedla zagrebška mestna občina in od 15. oktobra t. l. dalje ne bo smela brez te osebne legitimacije prinesiti v Zagreb nobena oseba niti liter mleka. Ta ukrep je bil izdan v svrhu čim natančnejše kontrole mleka v pogledu higijene, kakovosti in snaznosti.

V okolici Bjelovara so se vršili pretekli dni, kakor poroča beograjsko «Vreme», veliki manevri naše konjenice. Sodelovalo je šest konjeniških polkov v navzočnosti generalnega inspektorja in poveljnika celokupne jugoslovanske konjenice, divizijskega generala Petra Nedeljko-vića, bivšega poveljnika dravske divizije v Ljubljani.

Predsednik glavnega odbora Radikalne stranke in vodja Združene opozicije Aca Stanojević je prispel iz Knjaževca v Beograd, kjer so se zbrali tudi že skoro vsi ostali opozicijski voditelji in vodilni politiki.

Predstavniki Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije so bili sprejeti pod vodstvom prvega podstarešine br. Engelberta Gangla pri predsedniku vlade dr. Stojadinoviću v daljši avdijenci.

Velika razstava grozdja se bo vršila 15., 16. in 17. oktobra v Nišu.

Naših jabolok, predvsem iz dravske banovine, smo izvozili letos v Nemčijo že okrog 1200 vagonov. V naši banovini imamo pripravljenih za izvoz vsega še kakih 1000 vagonov jabolok.

Sprejeta je bila ostavka, ki jo je dal na državno službo inž. Simo Milošević, generalni ravnatelj državnih rudarskih podjetij v Sarajevu.

Nekdanji grad kneza Schaumburg-Lippe v Dardi v Vojvodini so kupili salezijanci, ki nameravajo tamkaj ustanoviti svoj zavod in obrtno šolo z mladinskim domom.

Teden grozdja v Zagrebu, ki postaja že tradicionalna vsakoletna hrvaška gospodarska propagandna prireditelja, je letos za beležil prav lepe uspehe. Vsak dan so pripeljali hrvaški kmetje in vinogradniki v Zagreb nad 20.000 kg grozdja, ki so ga kljub razmeroma visokim cenam in ne ravno odlični kakovosti pridelka vsak dan popolnoma razprodali. Tudi Slovenci bi lahko sledili temu hrvaškemu vzgledu. Našim vinogradnikom kaj takega gotovo ne bi škodovalo.

Velika manifestacijska skupščina Samostojne demokratske stranke in srbskega dela Združene opozicije se je vršila preteklo nedeljo v Hrvaški Dubici.

Na trgovski akademiji v Banjaluki so morali letos odpreti še tretjo vzporednico prvega letnika z ozirom na nezasiščen naval dijakov.

V vsej donavski banovini je nastala zaradi pričetka kampanje v tovarnah za sladkor in olje ter s pričetkom spravljaja koruze s polja velika potreba po delovni moči. V Bački dobivajo zaposlitev sedaj tudi mnogi delavci iz drugih krajev države.

Znani slovenski kartograf Oskar Delkin bo sodeloval pri večmesečni polarni znanstveni ekspediciji na Islandijo in Grenlandijo, ki jo bo v začetku prihodnjega leta priredil tjakaj danski geografski institut.

Po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani so znašale vloge pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah konec avgusta t. l. 1.089.910.675 din. V primerjavi s prejšnjim mesecem so narasle vloge na knjižice za 1.322.066 din.

Nova carinarnica, ki jo gradijo v Zagrebu, bo veljala 7 milijonov 750.000 din.

Nove kmetijske šole bodo otvorene na dalmatinskih otokih v Visu, v Starem gradu na Hvaru in v Blatu na Korčuli.

Prvak Hrvaške seljaške stranke v Bosni dr. Juraj Šutej je imel v Dubrovniku zelo dobro obiskano konferenco, na kateri je predaval o medsebojnih političnih odnosih v Združeni opoziciji in pa o splošnem političnem položaju v naši državi in v tujini.

Prihodnji mesec bodo imeli v Zagrebu več vaj zamenitve vsega mesta, da bi se tako prebivalstvo čim bolj poučilo za primer nenadnih napadov iz zraka.

Prva televizijska razstava v Zagrebu bo otvorena t. dni.

Zgodnja slana v Hrvaškem Zagorju je primorala tamkajšnje kmete, da so pohiteli z letošnjo trgatvijo.

Razstava jugoslovanskih karikaturistov bo prirejena v začetku prihodnjega meseca v Sofiji pod pokroviteljstvom bolgarskega prosvetnega ministra Daneva. Sodelovalo bo s svojimi deli 150 naših karikaturistov.

Bivši minister dr. Hinko Krizman je prispel v važnih političnih zadevah v Beograd. Prihodnje dni se bo sestal v raznih krajih Vojvodine in zgornje Srbije s pristaši Samostojne demokratske stranke v zvezi s skupno akcijo Združene opozicije.

Naša trgovinska bilanca z Italijo izkazuje v letošnjih prvih 7 mesecih pasivnost za 36 milijonov 100.000 lir v našo škodo. Lani je bila v isti dobi ta bilanca aktivna za 28.200.000 lir.

Balkanski kongres zdravnikov-specialistov za bolezni ušes, nosa in grla se je vršil v Atenah. Kongresu je prisostvovalo nad 200 najpriznanejših otolarinologov iz vseh balkanskih držav.

Devetnajstega otroka je rodila te dni 46-letna kmetica Luca Stojićeva v Bosni. Vseh devetnajst otrok je živih in popolnoma zdravih.

Vlada Združenih držav severnoameriških je pohitela z oboroževanjem ameriške vojske in je odobrila v ta namen, zlasti pa za letalstvo in mornarico, nove ogromne dodatne kredite.

Ker je ves neposredni telefonski in brzojavni promet med Českoslovaško in skoro vso ostalo Evropo ukinjen in zato ne morejo več redno obveščati svojih listov o tekočih dogodkih, je večina angleških in francoskih novinarjev zapustila Českoslovaško.

Nekdanji dolgoletni režiser ljubljanskega Narodnega gledališča dr. Branko Gavella, ki je bil zadnja leta angažiran v Brnu, se je prijavil kot dobrovoljec v českoslovaško vojsko.

V Budimpešti je bilo aretiranih okrog 600 narodnih socijalistov, ki so skušali organizirati dobrovoljski korpus in kreniti z njim na českoslovaško mejo.

Delna stavka stavbinskih delavcev v Franciji je bila glede na težki mednarodni položaj nenadoma končana in so se vsi delavci takoj vrnili na delo.

Mednarodna zveza bojnikov ima te dni svoj kongres v Bukarešti. Navzočni niso zaradi vojnega stanja v svoji domovini českoslovaški bojniki.

Praški radio je obvestil vse českoslovaške starše, naj preselijo po možnosti svoje otroke iz mest na deželo.

Rumunski divizijski general Anastasiu se je stavil na razpolago českoslovaški vladi.

Posebna cenzurna komisija, ki jo je ustanovila českoslovaška vlada, je prevzela v svoj delokrog ves tisk, gledališča, filme, brzojavke, telefonske razgovore in poštne pošiljke.

Vsi glasovi o smrtnih obsodbah na Českoslovaškem se z uradnega mesta najodločneje demantirajo.

Olajšave za industrijo na sudetsko-nemškem ozemlju, ki izvirajo iz ameriško-českoslovaške trgovinske pogodbe, bodo prihodnje dni s sklepom ameriške vlade ukinjene.

Železniški promet, prav tako pa tudi ves ostali telefonski, brzojavni, poštni, cestni in vobče osebni promet med Českoslovaško in Nemčijo, Madžarsko in Poljsko je že nekaj dni docela ukinjen. Edino zvezo s svetom imajo Čehoslovaki preko Rumunije in pa po radiu.

Barikade na českoslovaško-nemški meji so Čehoslovaki sedaj postotterili napram stanju, v kakršnem so se nahajale pred izbruhom usodnega konflikta.

Francoski general Faucher, šef francoske vojaške misije v Pragi, je podal ostavko na svoj položaj in je sprejel českoslovaško državljanstvo. Obenem se je stavil na razpolago českoslovaškemu vojnemu vodstvu.

Švica je preskrbljena za primer vojne z ogromnimi zalogami žita in moke.

Skupno mejo z Madžarsko vedno bolj zahteva poljski tisk. Doslej je mobiliziralo vrhovno poveljstvo českoslovaške armade že nad poldrugi milijon rezervistov.

Tudi v vseh severnih evropskih in ostalih, doslej vedno nevtralnih državah, so bili izdani delni mobilizacijski in obči varnostni ukrepi za primer izbruha nove svetovne vojne.

Nenavadno veliko število aktivnih in rezervnih francoskih častnikov se je ponudilo v vojaško službo Českoslovaški republiki v teh težkih dneh. Prav tako se javljajo neprestano desetstisočeri dobrovoljci iz nekaterih slovanskih držav.

Angleško sredozemsko brodovje, ki je pred dnevi prispelo na obisk v Carigrad, se je nenadoma vrnilo v Sredozemsko morje. Napovedani obisk angleškega brodovja v Bolgarski in Rumuniji je odpovedan.

Na českoslovaška letališča v Trutnovu, Kalavu in «Bohdany» prispe zadnje dni redno po najmanj 60 do 80 sovjetskih velikih bojnih letal in bombnikov.

Pretekli teden je imela angleška stranka laburistov v Londonu in v raznih drugih angleških mestih nad 2000 protestnih shodov proti načrtu o likvidaciji českoslovaškega vprašanja v českoslovaško škodo.

Vodja sudetskih Nemcev Konrad Henlein je izvršil v zadnjih dneh inspekcijo po taboriščih sudetskih Nemcev na nemškem omejnem ozemlju in skušal ob tej priliki dokazovati svojim rojakom, da on z ostalimi sudetskimi voditelji ni zapustil sudetskega ozemlja zaradi reševanja lastne kože, temveč zato, da bi se z nemško-sudetsko vojsko zmagoslavno vrnil na svoje ozemlje in ga tako osvobodil z orožjem v roki.

Izredno veliko število bojnih letal vseh velikosti je preletelo vse zadnje dni in noči Bukovino v smeri od vzhoda proti zahodu. Rumunske oblasti potrjujejo, da gre zgolj za ruska vojaška letala.

Českoslovaško državno ozemlje bi se reduciralo za 40 odstotkov napram današnji veličini, če bi se upoštevale Hitlerjeve zahteve. Tako piše pariški list «Oeuvre».

Grožnje Čehoslovakom s strokratnim maščevanjem je izrekel na javnem shodu v Draždanih voditelj sudetskih Nemcev poslanec Šebekowski.

Rumunsko javno mnenje je po informacijah italijanske agencije «Stefani» zavzelo Českoslovaški prijateljsko stališče in se upira vsaki reviziji sedanjih mej v Evropi.

Predsednik italijanske vlade Mussolini je končal svoj govor v Vidmu o priliki proslave 16. obletnice pohoda na Rim z besedami: «Takrat se je šlo na Rim, sedaj pa se je pričel pohod iz Rima, ki še ni končan in ki ga nihče ne bo mogel zaustaviti.»

Vprašanje ruske in ukrajinske narodne manjšine na Poljskem bo načela sovjetska vlada v Londonu in Parizu.

Smrtna kazen je bila uvedena te dni v Rumuniji in sicer je predvidena za atentate na kralja in člane kraljevskega doma, na tuje državne poglavarje, na člane vlade in guvernerje provinc, kakor tudi za politične

O priliki avtomobilske nesreče na cesti med Rimom in papežovo poletno rezidenco v Castel Gandolfo se je težko ponesrečil vatičanski državni tajnik kardinal Pacelli.

Novi neredi v španskem Maroku in upor republikancev so prisilili generala Franca, da je moral poslati večje število dobro oboroženih čet in velike zaloge municije v uporniško ozemlje.

URADNI POPRAVEK.

Z ozirom na notico, ki smo jo priobčili v «Slov. besedi» št. 32. dne 5. avgusta 1938 na 3. strani v 3. stolpcu v rubriki «Doma in na tujem» z naslovom «Za zvišanje uradnih plač», smo dolžni v smislu čl. 26. zakona o tisku objaviti naslednji uradni popravek:

«Ni res, da v ljubljanskem občinskem svetu že zlepa ni bilo slišati zavemanj in takih besedi za zvišanje plač mestnim uslužbencem, čeprav vsi vemo, da ljubljanski mestni uslužbenec nimajo sijajnih plač.

Tudi prejšnji mestni svet niso razpravljali samo o povzkih plač mestnim uslužbencem, pač so pa od leta 1931. plače zniževali, ker ni bilo finančnih sredstev in zato niso mogli plač mestnim uslužbencem vzdržati niti na dotedanji višini.

Res je pa, da je sedanja mestna uprava plače mestnim uslužbencem ponovno prestrukturirala in pretehtala ter pri tem ugotovila velike nedostake glede pravilne razdelitve prejemkov mestnih uslužbenec. Zato je sedanja mestna uprava res tudi večkrat govorila o zvišanju plač mestnim uslužbencem, predvsem pa tistim, ki so najbolj potrebni, kar je s sklepom na seji, ki je sprejela proračun mestne občine ljubljanske za l. 1937-38 (glej Službeni list 1. aprila 1937: Pravilnik o izvrševanju proračuna mestne občine ljubljanske za 1937-38 čl. 22) tudi izvedla.

Na splošno so pa plače ljubljanskih mestnih uslužbenec mnogo višje nego plače državnih uslužbenec istih kategorij, saj presega plače nekaterih ljubljanskih mestnih uslužbenec tudi za več kot tretjino prejemke državnih uslužbenec istih kategorij. Tako n. pr. znaša plača državnih uradnikov položajne skupine IV-2 samo 61.52 odstotkov plače mestnih uradnikov odgovarjajoče skupine. V V. položajni skupini imajo poročeni državni uradniki samo 62.31 odstotkov mesečne plače mestnih uradnikov in tako gre tabela dalje skozi vse položajne skupine ter povsod izkazuje znatno višje prejemke mestnih uslužbenec.

Kakor je pa iz podrobnih primerjav razvidno, so pa prejšnje mestne uprave znale plače tako urediti, da so bili višji uradniki znatno boljše plačani nego državni uradniki paralelnih kategorij, zato so bili pa v primeru z višjimi uradniki prav zelo zanemarjeni nižji mestni uslužbenec. Ti so pa imeli na najnižjih mestih celo nižje plače kot paralelne stroke državnih uslužbenec. Zato je sedanja mestna uprava sklenila na proračunski seji mestnega sveta glede proračuna za l. 1938-39 popraviti krivico, ki so jo prejšnje uprave storile nižjim mestnim uslužbenem in je to zboljšanje plač v resnici tudi uresničila.

Sedanja mestna uprava je namreč pri studiju tega vprašanja našla, da so prejšnje mestne uprave najnižjim in pogodbenim uslužbenem določile tako nizke prejemke, da ti prejemki niso dosegali niti naskromnejšega eksistenčnega minimuma, saj so imeli celo samo po 400 din mesečne plače. Sedanja mestna uprava je pa dekretom zvišala plače na najmanj 900 din. fantom na najmanj 900 din ter poročnim na najmanj 1.050 din mesečno. S tem je sedanja mestna uprava zvišala plače prav mnogim in hkrati najpotrebnejšim mestnim uslužbenem, da vsota samo tega povška znaša nekaj stotisoč dinarjev na leto.

Pri pretehtavanju prejšnjih plač mestnih uslužbenec je pa sedanja mestna uprava našla, na kako tučen način so si prejšnje mestne uprave pomagale pri nastavljanju novih uslužbenec. Ker niso imele kreditov za te plače, so prejšnje mestne uprave nastavljale kvalificirane uradnike z absolutno srednjo šolo kar za navadne mestne delavce. Prejšnje mestne uprave so tako poniževale duhovno delo, da sposobni duševni delavci in uradniki sploh niso dobivali več pravih mesečnih plač, temveč so životalili z dnino in postali navadni mestni dinarji. Takih inteligentnih dinarjev je sedanja mestna uprava našla skoraj 25. Tako je sedanja mestna uprava smatrala tudi za svojo dolžnost, da popravi to žaljivo krivico, kar je tudi storila s sklepom, ko je vse te dinarje nastavila za uradnike v kategorijah in s plačami, ki odgovarjajo njihovu delu.

Sedaj se mestna uprava ljubljanska peča s prizadevanjem, da bi še bolj zvišala eksistenčni minimum najnižjim mestnim uslužbenem, seveda, kolikor pač dopuščajo finančna sredstva. Zaukrat se ni moglo zvišati plač višjim kategorijam, ki imajo po 25 do 38 odstotkov višje prejemke od državnih uslužbenec istih kategorij, toda tudi to zvišanje je samo vprašanje splošnega zboljšanja mestnih financ.

Ce pa naposled primerjamo plače ljubljanskih občinskih uslužbenec s plačami po drugih slovenskih avtonomnih mestih, moramo ugotoviti, da so plače v Ljubljani mnogo višje nego po drugih mestih. Celotako dostojne plače imajo nekateri višji ljubljanski uradniki, da njih plače presegajo celo zahteve in

predloge Zveze organizacij občinskih uslužbenec in upokojevcev dravske banovine!

Ze takrat, ko je bil sestavljen letošnji občinski proračun, je finančni odbor ljubljanskega mestnega sveta spet premisljeval o zvišanju plač mestnim uslužbenem, kako bi jih bilo mogoče zvišati v čim bližnji prihodnosti. Gotovo je tudi, da bo to vprašanje obravnavano podrobno in da bodo prestrukturirane vse možnosti, koliko bi bilo mogoče za prihodnje leto ustreči namesčenem ljubljanske mestne občine in jim zvišati njihove prejemke ali jim priskrbeti vsaj kak priboljšek. Vendar bo pa konkretne zaključke seveda mogoče napraviti šele tedaj, ko bodo znani predlogi o potrebi materialnih kreditov posameznih oddelkov in mestnih podjetij, ki jih bodo predložila na poziv k sestavi osnutka mestnega proračuna za l. 1939-40.

Iz vsega tega so torej vidi resnica, da je sedanja mestna uprava že zvišala plače in da je zato napad na njo neumesten, ker ni samo govorila o zvišanju plač, temveč jih je tudi v resnici zvišala v korist najpotrebnejšim mestnim uslužbenem, ki so jih prejšnje mestne uprave zanemarjale.

Z odličnim spoštovanjem
predsednik: Dr. Adlešič.

URADNI POPRAVEK.

Z ozirom na notico, ki smo jo priobčili v «Slovenski besedi» št. 34 dne 19. avgusta 1938 na 3. strani v 3. stolpcu v rubriki «Doma in na tujem» z naslovom «Zupan mesta Karlovca», smo dolžni v smislu čl. 26. zakona o tisku objaviti naslednji uradni popravek:

«Ni res, da bi v ljubljani mestni uslužbenec še dolgo ne smeli pričakovati, da bi se jim plača zvišala od 600 na 800 dinarjev oziroma še na več napram službenim letom, ker je sedanja mestna uprava mnogim namesčenem plače celo podvojila, predvsem pa zvišala še za več nego samo za 200 dinarjev mesečno, ko je oskrbel, da so zlasti nižji uslužbenec znatno boljše nagradili, nego so bili pod prejšnjimi upravami.

Prejšnje mestne uprave so od leta 1931. plače zniževale, ker ni bilo finančnih sredstev in zato niso moglo plač mestnim uslužbenec vzdržati niti na dotedanji višini.

Res je pa, da je sedanja mestna uprava plače mestnim uslužbenem ponovno prestrukturirala in pretehtala ter pri tem ugotovila velike nedostake glede pravilne razdelitve prejemkov mestnih uslužbenec. Zato je sedanja mestna uprava res tudi večkrat govorila o zvišanju plač mestnim uslužbenem, predvsem pa tistim, ki so najbolj potrebni, kar je s sklepom na seji, ki je sprejela proračun mestne občine ljubljanske za l. 1937-38 (glej Službeni list 1. aprila 1937: Pravilnik o izvrševanju proračuna mestne občine ljubljanske za l. 1937-38 čl. 22) tudi izvedla.

Na splošno so pa plače ljubljanskih mestnih uslužbenec mnogo višje nego plače državnih uslužbenec istih kategorij, saj presega plače nekaterih ljubljanskih mestnih uslužbenec tudi za več kot tretjino prejemke državnih uslužbenec istih kategorij. Tako n. pr. znaša plača državnih uradnikov položajne skupine IV-2 samo 61.52 odstotkov plače mestnih uradnikov odgovarjajoče skupine. V V. položajni skupini imajo poročeni državni uradniki samo 62.31 odstotkov mesečne plače mestnih uradnikov in tako gre tabela dalje skozi vse položajne skupine ter povsod izkazuje znatno višje prejemke mestnih uslužbenec.

Kakor je pa iz podrobnih primerjav razvidno, so pa prejšnje mestne uprave znale plače tako urediti, da so bili višji uradniki znatno boljše plačani nego državni uradniki paralelnih kategorij, zato so bili pa v primeru z višjimi uradniki prav zelo zanemarjeni nižji mestni uslužbenec. Ti so pa imeli na najnižjih mestih celo nižje plače kot paralelne stroke državnih uslužbenec. Zato je sedanja mestna uprava sklenila na proračunski seji mestnega sveta glede proračuna za leto 1938-39 popraviti krivico, ki so jo prejšnje uprave storile nižjim mestnim uslužbenem in je to zboljšanje plač v resnici tudi uresničila.

Sedanja mestna uprava je namreč pri studiju tega vprašanja našla, da so prejšnje mestne uprave najnižjim in pogodbenim uslužbenem določile tako nizke prejemke, da ti prejemki niso dosegali niti naskromnejšega eksistenčnega minimuma, saj so imeli celo samo po 400 din mesečne plače. Sedanja mestna uprava je pa dekretom zvišala plače na najmanj 900 din. fantom na najmanj 900 din ter poročnim na najmanj 1.050 din mesečno. S tem je sedanja mestna uprava zvišala plače prav mnogim in hkrati najpotrebnejšim mestnim uslužbenem, da vsota samo tega povška znaša nekaj stotisoč dinarjev na leto. Kakor torej vidimo, je povšek znašal več nego 200 dinarjev mesečno, ko so bile plače celo podvojene in celo še bolj zvišane.

Pri pretehtavanju prejšnjih plač mestnih uslužbenec je pa sedanja mestna uprava tudi

našla, na kako tučen način so si prejšnje mestne uprave pomagale pri nastavljanju novih uslužbenec. Ker niso imele kreditov za te plače, so prejšnje mestne uprave nastavljale kvalificirane uradnike z absolutno srednjo šolo kar za navadne mestne delavce. Prejšnje mestne uprave so tako poniževale duhovno delo, da sposobni duševni delavci in uradniki sploh niso dobivali več pravih mesečnih plač, temveč so životalili z dnino in postali navadni mestni dinarji. Takih inteligentnih dinarjev je sedanja mestna uprava našla skoraj 25. Tako je sedanja mestna uprava smatrala tudi za svojo dolžnost, da popravi to žaljivo krivico, kar je tudi storila s sklepom, ko je vse te dinarje nastavila za uradnike v kategorijah in s plačami, ki odgovarjajo njihovu delu. Tako je tudi pri tem povznanju šlo za vsote, ki 200 din presegajo tudi po večkrat.

Sedaj se mestna uprava ljubljanska peča s prizadevanjem, da bi še bolj zvišala eksistenčni minimum najnižjim mestnim uslužbenem, seveda, kolikor pač dopuščajo finančna sredstva. Zaukrat se ni moglo zvišati plač višjim kategorijam, ki imajo po 25 do 38 odstotkov višje prejemke od državnih uslužbenec istih kategorij, toda tudi to zvišanje je samo vprašanje splošnega zboljšanja mestnih financ.

Ce pa naposled primerjamo plače ljubljanskih občinskih uslužbenec s plačami po drugih mestih, moramo ugotoviti, da so plače v Ljubljani mnogo višje nego po drugih mestih. Celotako dostojne plače imajo nekateri višji ljubljanski uradniki, da njih plače presegajo celo zahteve in predloge Zveze organizacij občinskih uslužbenec in upokojevcev dravske banovine!

Ze takrat, ko je bil sestavljen letošnji občinski proračun, je finančni odbor ljubljanskega mestnega sveta spet premisljeval o zvišanju plač mestnim uslužbenem, kako bi jih bilo mogoče zvišati v čim bližnji prihodnosti. Gotovo je tudi, da bo to vprašanje obravnavano podrobno in da bodo prestrukturirane vse možnosti, koliko bi bilo mogoče za prihodnje leto ustreči namesčenem ljubljanske mestne občine in jim zvišati njihove prejemke ali jim priskrbeti vsaj kak priboljšek. Vendar bo pa konkretne zaključke seveda mogoče napraviti šele tedaj, ko bodo znani predlogi o potrebi materialnih kreditov posameznih oddelkov in mestnih podjetij, ki jih bodo predložila na poziv k sestavi osnutka mestnega proračuna za l. 1939-40.

Iz vsega tega so torej vidi resnica, da je sedanja mestna uprava že zvišala plače, tudi za več nego za 200 din mesečno in da je zato napad na njo, da kaj takega mestni uslužbenec še dolgo ne smemo pričakovati, neumesten in neustrezen. Sedanja mestna uprava je plače v resnici zvišala v korist najpotrebnejšim mestnim uslužbenem, ki so jih prejšnje mestne uprave zanemarjale, prav tako si pa še nadalje prizadeva, da svojim uslužbenem zboljša položaj, kakor bodo to dovolile finančne razmere, ki njih slabemu stanju ni kriva sedanja mestna uprava.

Z odličnim spoštovanjem
predsednik: Dr. Adlešič.

URADNI POPRAVEK.

Z ozirom na notico, ki smo jo priobčili v «Slovenski besedi» št. 37 dne 9. septembra 1938 na 2. strani v 1. in 2. stolpcu v rubriki «Domači pomenki» pod naslovom «Mladinski dom ob morju — zapuščen in razvalina», smo dolžni v smislu čl. 26. zakona o tisku objaviti naslednji uradni popravek:

«Mestna občina ljubljanska je že leta 1934. začela pošiljati otroke na letovanje v Sv. Jakob-Siljevico. Otroci so bili nastanjeni v šoli, kjer so bile vikacije zelo pomankljive in tudi kopalnice v Siljevici nikakor ni bilo primerno, ker je voda ob obrežju zelo globoka. Zato je mestna občina ljubljanska sama napravila pripravljen dohod k morju in je stih vedlo žrtvovale, da bi bilo kopalnica primerno za otroke. Navzile temu je pa domače prebivalstvo otroke sprejemalo jako neprijazno in ni pustilo pri miru niti otrok pri kopanju niti kopalnice, čeprav ga je uredila mestna občina ljubljanska. Tudi pitne vode ni bilo ob kopalnici ter je zato mestna občina ljubljanska napravila vodnjak s črpalko. Toda tudi to črpalko je prebivalstvo pokvarilo.

Zemljišna zajednica Sv. Jakov-Siljevica je ponudila mestni občini ljubljanski brezplačno zemljišče, da tam zgradi stavbo za otroško kolonijo. Na podlagi te ponudbe je prejšnja občinska uprava izdelala načrte in sklenila po teh načrtih začeti z gradbo kolonije.

Ko je prevzela občinske posle sedanja uprava, so referentje predlagali, da je treba nujno priti z delom po teh načrtih, da ne bi za vedlo zemljišče in ne bi, tem mestna občina ljubljanska trpela škodo. Svoj predlog za nu-

no graditev so referentje utemeljevali tudi s tem, da bo zgradba veljala samo okrog 300.000 dinarjev ter je kredit zagotovljen iz prihrankov mestnega socialnega urada. Na poučaji teh uradnih poročil, seveda zanašajo se na referente, se je gradnja pričela pod sedanjo upravo.

Poleti luč, pa sem kolonijo obiskal in ogledal gradnjo, ko sem kot laik tudi takoj ugotovil, da ta krebit absolutno ne bo zadostoval in da bo zgradba veljala v primeru z užitkom in koristjo mnogo previsoko vsoto, ker bo stavba zahtevala vsaj dvakratni ali celo trikratni proračunjeni znesek. Nadalje sem spoznal, da je zemljišče za kolonijo manj prikladno, ker je skalovito in v strmih bregu, brez zelenja, brez dobre vode in brez električne luči ter tudi zdravniku ni v bližini, temveč mora hoditi iz Kraljevice ali Črkvence, da stane obisk okrog 200 din.

Na podlagi teh svojih opuzovanj sem napravil za strokovno komisijo za pregled stavbe in proračunov. Po natančnem pregledu vsega in na podlagi podrobnih študij je komisija ugotovila, da sta bila predlog za zidanje in poročilo o ceni popolnoma napačna ter da bo taka stavba z opremo veljala skoraj 1 milijon dinarjev. Milijonska stavba naj bi bila torej samo za 50 siromašnih otrok in za bivanje samo po dva meseca na leto!

Ko sem nato klical na odgovor projektante in referente, ki so vse to predlagali in priporočali, so se kratko in malo zagovarjali, da so se pri svojih računih in kalkulacijah zmotili.

Zemljišna zajednica Sv. Jakov-Siljevica je dala le malo prostora za to zavetišče in sicer tako malo, da ne bo zraven niti prostora za sprehanje, niti za igrišče, za vrt in podobno pa prav nič. Še to pusto zemljišče je v strmem skalovju, da se ne morem dovolj nadejati prejšnjim občinskim upravam, ki so si v ponovnih komisijah to zemljišče ogledale in ga kljub temu našle za primerno, da so ga sprejele celo s pogojem, da v teku enega leta prične z gradnjo.

Ko sem se sam uveril o vseh nedostatkih, sem zato sam ponovno skušal od Zemljišne zajednice ali občine dobiti brezplačno ali vsaj z nakupom še ostalo primerno zemljišče, da bi mogli urediti prostor vsaj za igrišče in za vrt ter s pogozditvijo golega pečevia ustvariti vsaj majhno senčno zavetje in hkrati kolonijo zavarovati pred senjsko burjo, ki je baš na tem mestu posebno hudja. Zal se mi ni posrečilo, ker je Zemljišna zajednica imela visoko pretrane zahteve.

Nato sem skušal pri Zemljišni zajednici doseči vsaj prepis podarjenega zemljišča na mestno občino ljubljansko, pa kljub ponovnim urgemam pri lastnici oziroma občini, pri sreskem načelniku v Črkvenci in pri kr. banški upravi savske banovine v Zagrebu se mi to doslej, žal, ni posrečilo. Šele pred nekaj dnevi je prišlo od g. bana savske banovine obvestilo, da je Zemljišna zajednica Sv. Jakov-Siljevica sklenila podpisati darilno pogodbo, in naposled je 29. avgusta t. l. res prišla tudi ta listina, ki pa še vedno ne ustreza.

Iz vseh teh gotovo tehtnih razlogov je mestni tehnični odbor smatral za umestno, da zgradbe ne nadaljuje, dokler niso prepis in druga pravna vprašanja rešena. Ureditve nameravane stavbe pa bo treba stroškom primerno preurediti. Kar se pa zgradbe same tiče, je bila ves čas popolnoma zavarovana in zastražena, da se ne dela nobena škoda.

Z odličnim spoštovanjem
predsednik: Dr. Adlešič.

Za grudo in dom

V čem je največ vitaminov?

Marsikdo ne ve, v katerih živilih je največ vitaminov, ki so zelo važni in prepotrebni za naše zdravje. V tem pogledu pa mnogi tudi pogosto grešijo. Zdravniki in učenjaki so ugotovili, da ima največ vitaminov v sebi sveže in nekuhanu sadje ter povrtnina. Največ vitaminov je v solati, zelju, kumarah, paradižniku, redkvi, grozdlju in jagodah. Tudi limona ima koristne vitamine in je zato zdravilna. Vendar pa tudi z vitamini ne smemo pretiravati, ker so lahko

v primeru, da jih zavzivamo v večjih množinah, tudi zelo škodljivi za naše zdravje.

Smrt od elektrike.

Smrt pod vplivom močnega električnega toka je najprej le navidezna smrt. Če nesrečnežu, ki ga je zadel tok močne elektrike, pravočasno nudimo pravo pomoč, ga moramo brezpogojno rešiti. Najprej mu moramo pomagati z neprestanim in enakomernim umetnim dihanjem, ki pa ne sme biti prekinjeno niti za trenutek. Uspeh se bo kmalu pokazal, včasih pa tudi šele pozneje. Zgodili so se primeri, da je oseba, zadeta od močne elektrike, oživila in se zavedla šele po triurnem izvajanju umetnega dihanja.

Šah

V poletni vročini se je vršil v Osijeku turnir za naslov jugoslovanskega šahovskega mojstra. V borbi je sodelovalo 18 igralcev, od teh trije Slovenci. Prvo mesto sta dosegla Lešnik in Rabar z 10½, slede Šubarić 10, Avirović, Pavlović Šiška 9½ itd. V matchu med prvima dvema je zmagal Lešnik, ki je dvakrat premagal Rabarja. S tem si je priboril naslov šahovskega mojstra in pravico do sodelovanja na turnirju za prvenstvo države.

Sledeča partija je bila igrana v mednarodnem dvoboju med Italijo in Švico. Dvoboj je končal neodločeno 12½ : 12½.

Beli: Napolitano (Italija).

Črni: Gygli (Švica).

1. e2—c4, e7—e6; 2. Sb1—c5, d7—d5; 3. d2—d4, Sg8—f6; 4. Lc1—g5, Lf8—e7; 5. e2—c3, h7—h6; 6. Lg5—h4, 0—0; 7. Dd1—c2, Sf6—e4; 8. Lh4—g3, Se4×c3; 9. b2—c3, e7—c5; 10. Sg1—f3, c5×d4; 11. c3×d4, Dd8—a5+; 12. Sf5—d2, Le7—b4; 13. a2—a3, Lc8—d7; 14. Ta1—a2, Lb4—c5; 15. Lg3—d6, Tf8—c8; 16. c4—c5, Ld7—a4; 17. Dc2—b1, b7—b6; 18. c5×b6, Da5×b6; 19. Db1×b6, a7×a6; 20. Ke1—e2, Tc8—c6; 21. Ld6—g3, Lc3—a5; 22. Lg3×b8, Ta8×b8; 23. g2—g3, Tb8—c8; 24. Ke2—f3, Te6—c2 in beli se vda.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Dopisniku iz Celja. Prosimo, da nam glede na Vaš članek, ki ste nam ga poslali v objavo, sporočite svoj naslov, ker članka v nasprotnem primeru glede na vsebino in razmere ne bomo mogli priobčiti.

Posvetovalnica

za naročnike „SLOVENSKE BESEDE“

Kdor je plačal naročnino za „Slovensko Besedo“, se lahko brezplačno posluži naše posvetovalnice, kjer dobi informacije:

- o usakovrstnih vlogah na upravne oblasti, občino, srez, banovino in na ministrstvo;
- o prošnjah za vojaške oprostitev;
- o vlogah na davčne oblasti;
- o zakonitih socijalnih dajatvah; skratka
- o vsem in vselej, kadar potrebujete nasvetov, da pridobite ali očuvate socijalne ali gospodarske pravice.

Na posvetovalnico sporočite pismeno svoje želje, nakar dobite takoj tudi pismen odgovor. Za odgovor pošljite znamko za 2 Din

Dopise pošljite na naslov:
„SLOVENSKA BESEDA“
Ljubljana, Beethovnova 6.

OPTIK

J. GOLDSTEIN

Ljubljana, pod Trančo 1

priporoča po nizkih cenah prvovrstna očala, daljnogleda, triedre, tiakomere, toplotere i. t. d.

Obiščite gostilno „MALIS“

Ljubljanska ulica št. 1 (pri Kolinski tovarni).

Točijo se pristna, najboljša štajerska, dolenska in dal-matinska vina.

Topla in mrzla jedila vedno na razpolago.

Vljudno se priporoča EDVARD KALIN.

Javljamo tužno vest,
da je preminul naš zaslužni in ugledni družabnik, gospod

Franc Dolenc star.

veleindustrijalec in posestnik v Škofji Loki in Predvoru

Pokojnika ohrani v častnem spominu

„Lesna“

družba za industrijo in eksport lesa v Ljubljani